

Spis treści

WSTĘP ▪ 11

1. Podstawa źródłowa ▪ 12
2. Struktura pracy ▪ 13
3. Stan badań ▪ 16
4. Zagadnienia redakcyjne ▪ 24

I. FRANCISZKANIE W PRZEMYŚLU HISTORYCZNIE I LEGENDARNIE ▪ 27

1. Sprowadzenie zakonu franciszkanów do Przemyśla ▪ 27
2. Zakonna legenda fundacyjna ▪ 32
 - 2.1. Franciszkański mit założycielski ▪ 32
 - 2.1.1. *De Ecclesia et Conventu Premisliensi eorumque Antiqua Fundatione, Ereptione, Donatione et Privilegiis* o. Konrada Sawickiego ▪ 36
 - 2.1.2. *Notitia de Conventu et Ecclesia Premisliensi* ▪ 37
 - 2.1.3. Trzecia wersja legendy o początkach franciszkanów w Przemyślu ▪ 38
 - 2.1.4. *Notycya o znacznych Świątobliwości Mężach w Prowincyi Ruskiej Kwitnących* ▪ 38
 - 2.1.5. Legenda o Macieju Rosie i Jakubie Lecherze ▪ 39
 - 2.1.6. Ewolucja franciszkańskiego mitu założycielskiego ▪ 39
 - 2.1.7. Legenda w sztuce ▪ 40
 - 2.2. W kontrze do franciszkanów: dominikańska historia fundacyjna ▪ 42
3. Średniowieczny kościół Franciszkanów i jego nowożytne dzieje do połowy XVIII wieku ▪ 46
 - 3.1. Świątynia franciszkańska do 1638 roku ▪ 46
 - 3.2. Nowe szaty starego kościoła ▪ 52
4. Analiza przemian artystycznych kolejnych świątyń franciszkańskich ▪ 77
 - 4.1. Dwa najstarsze drewniane kościoły ▪ 77
 - 4.2. Szesnastowieczna, murowana świątynia ▪ 79
 - 4.3. Przebudowa kościoła po 1638 roku ▪ 85
 - 4.4. Wyposażenie i program ikonograficzny ołtarzy ▪ 86
 - 4.5. Franciszkański skarbiec ▪ 91
 - 4.6. Artyści na usługach franciszkanów do połowy XVIII wieku – próba podsumowania ▪ 95
5. Budynek klasztoru i *familia conventus* ▪ 99
 - 5.1. Architektura klasztoru ▪ 99
 - 5.2. Skład personalny oraz pozycja konwentu przemyskiego w kustodii i prowincji ▪ 105
6. *Ars moriendi* w kościele Franciszkanów ▪ 110

II. *FABRICA ECCLESIAE PREMISLIENSIS* ■ 125

1. „Fabryka” nowego kościoła ■ 125
 - 1.1. Budowa świątyni ■ 129
 - 1.2. Wystrój i wyposażenie świątyni ■ 134
 - 1.3. Nowe sprzęty liturgiczne w zakrystii ■ 153
2. Kościół Franciszkanów w Przemyślu a sztuka lwowska w XVIII wieku ■ 159
 - 2.1. Architektura kościoła: długie trwanie formy, archaizacja czy zapóźnienie? ■ 162
 - 2.2. Wyposażenie i wystrój kościoła: drugie i trzecie pokolenie lwowskich rzeźbiarzy w Przemyślu ■ 166
 - 2.3. Polichromia wnętrza kościoła: nie tylko Stanisław Stroiński, czyli praktyka warsztatowa malarza monumentalnego XVIII wieku ■ 180
3. Nowe zabudowania klasztorne ■ 205
4. Program ikonograficzny kościoła ■ 208
 - 4.1. Ikonografia fasady ■ 208
 - 4.2. Ikonografia polichromii ■ 214
 - 4.3. Wątki tematyczne w wyposażeniu ■ 216

III. KULT I JEGO OPRAWA. UROCZYSTOŚCI OKAZJONALNE ■ 225

1. Kto ocalił Przemyśl? ■ 225
 - 1.1. Franciszkański św. Wincenty ■ 226
 - 1.2. Dominikańska *Matka Boska Jackowa* ■ 231
 - 1.3. Palladium Przemyśla? ■ 235
2. Narodziny sanktuarium – tworzenie kultu obrazu *Immaculaty* ■ 239
 - 2.1. Działania propagandowe i oficjalne zatwierdzenie nowego kultu ■ 241
 - 2.2. Długa droga do koronacji ■ 246
3. Kreowanie sanktuarium – obrazy świętych zakonnych i Jezusa Miłosiernego ■ 266
 - 3.1. „Starożytny” obraz *Świętego Ojca Franciszka* ■ 266
 - 3.2. Wizerunek *Świętego Józefa z Kupertynu* ■ 266
 - 3.3. Obraz *Jezusa Miłosiernego* ■ 269
4. Drugi kościół w diecezji – *adventus episcopi* i jego oprawa artystyczna ■ 272
 - 4.1. Przemyskie wjazdy biskupie i rola kościoła Franciszkanów ■ 272
 - 4.2. *Adventus episcopi* w Rzeczypospolitej ■ 275
5. Podsumowanie ■ 279

IV. MIĘDZY WIEDNIEM A LWOWEM ■ 283

1. Dzieje kościoła do 1864 roku ■ 283
 - 1.1. Konserwacja i bieżące utrzymanie budynku ■ 285
 - 1.2. Zmiany we wnętrzu świątyni ■ 288
2. Przekształcenia kościoła po pożarze w 1864 roku ■ 294
 - 2.1. Przekształcenia architektury kościoła ■ 299
 - 2.2. Renowacja wystroju i wyposażenia ■ 306
 - 2.3. Nowe aranżacje i zmiany funkcji części pomieszczeń ■ 322
 - 2.3.1. Kaplica Jezusa Miłosiernego ■ 322
 - 2.3.2. Krypta pod kościołem ■ 330
3. Zabudowania klasztoru i nowa kamienica czynszowa ■ 332
4. Charakterystyka twórców pracujących dla franciszkanów przemyskich ■ 344
5. Przekształcenia kościoła franciszkańskiego a kształtująca się doktryna ochrony zabytków w Galicji ■ 352

V. POLIGON DOŚWIADCZEŃ ▪ 363

1. Wielka akcja remontowo-konserwatorska dwudziestolecia międzywojennego ▪ 363
 - 1.1. Renowacje struktury architektonicznej ▪ 364
 - 1.2. Konserwacje polichromii ▪ 367
 - 1.3. Przekształcenia wyposażenia ▪ 377
2. Kościół Franciszkanów w soczewce zmieniających się doktryn konserwatorskich dwudziestolecia międzywojennego ▪ 383
3. Między Krakowem, Przemyślem a Lwowem. Wykonawcy prac artystycznych i rzemieślniczych w kościele Franciszkanów ▪ 387
4. Przemyskie doświadczenia akademickiej historii sztuki pomiędzy Krakowem a Lwowem ▪ 394

VI. W STRONĘ WSPÓŁCZESNOŚCI ▪ 405

1. W trudnych realiach Polski Ludowej – druga wielka akcja remontowo-konserwatorska ▪ 405
 - 1.1. Konserwacje i przekształcenia architektury ▪ 411
 - 1.2. Prace przy wystroju i wyposażeniu ▪ 416
2. Nowoczesne badania i konserwacje – trzecia wielka akcja remontowo-konserwatorska ▪ 428
 - 2.1. Prace przy architekturze kościoła, klasztoru i kamienicy ▪ 429
 - 2.2. Wyposażenie i wystrój ▪ 430
3. Współczesne doktryny konserwatorskie i kościół Franciszkanów w Przemyśle ▪ 448

ZAKOŃCZENIE ▪ 457

ANEKS I Kalendarium prac nad architekturą kościoła i klasztoru ▪ 465

ANEKS II Kalendarium prac nad wystrojem i wyposażeniem kościoła ▪ 506

ANEKS III Kontrakty z artystami i rzemieślnikami pracującymi dla konwentu franciszkanów w Przemyśle ▪ 584

ANEKS IV Oficjalne dokumenty przesłane do Stolicy Apostolskiej w sprawie koronacji cudownego wizerunku *Immaculaty* oraz dokumenty dotyczące koronacji ▪ 589

ANEKS V Artysci, rzemieślnicy, przedsiębiorstwa i konserwatorzy pracujący w kościele Franciszkanów w Przemyśle ▪ 596

ANEKS VI Gwardiani klasztoru Franciszkanów w Przemyśle od XV wieku do współczesności ▪ 650

BIBLIOGRAFIA ▪ 657

1. Źródła archiwalne ▪ 657
2. Materiały niepublikowane ▪ 665
3. Druki do 1800 roku ▪ 666
4. Opracowania ▪ 669
5. Materiały internetowe ▪ 708

SPIS ILUSTRACJI ▪ 711

INDEKS OSOBOWY ▪ 725

INDEKS TOPOGRAFICZNY ▪ 759

SUMMARY ▪ 775